KAUTİLYA'DAN MODİ'YE: HİNT DEVLET AKLININ SÜREKLİLİĞİ VE DÖNÜŞÜMÜ

FROM KAUTILYA TO MODI: CONTINUITY AND TRANSFORMATION OF INDIAN STATECRAFT

Emre YÜRÜK[1]

[1]Dr. Öğr. Üyesi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü, Trabzon, Türkiye.

[1]ORCID ID: https://orcid.org/0000-0002-6798-1048

Ferhat Çağrı ARAS [2]

[2] Doçent, Karadeniz Teknik Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü, Trabzon, Türkiye.

[2]ORCID ID: https://orcid.org/0000-0003-2108-1981

ÖZET

Bu bildiri, Hindistan dış politikasının Kautilya'nın *Arthaśāstra*'sında temellenen kadim stratejik aklından günümüz Modi dönemine kadar uzanan felsefi sürekliliğini incelemektedir. Çalışma, Hindistan'ın dış politika davranışlarının Batı-merkezli realizm veya liberalizm çerçeveleriyle tam olarak açıklanamayacağını; aksine ahlak, bilgi ve denge ilkelerine dayanan özgün bir "etik realizm" geleneğine dayandığını savunur. Kautilya'nın güç, bilgelik ve zaman yönetimi üzerine kurulu devlet felsefesi, Gandhi ve Nehru dönemlerinde ahlaki idealizmle yeniden yorumlanmış; Modi döneminde ise çok kutuplu bir dünyada proaktif ve medeniyet temelli bir stratejik özerklik vizyonuna dönüşmüştür. Bu felsefi süreklilik, Hindistan'ın uluslararası ilişkilerdeki "ahlaki güç" ve "normatif liderlik" iddiasını güçlendirmektedir. Bildiri, Kautilya'dan itibaren şekillenen bu "etik realizm" yaklaşımının, Hindistan'ı hem küresel Güney'in sözcüsü hem de alternatif bir modernliğin temsilcisi hâline getirdiğini ileri sürmektedir. Sonuç olarak, Hindistan dış politikası, güç ile meşruiyeti, çıkar ile adaleti, gelenek ile modernliği dengeleyen bir medeniyet aklının çağdaş yansıması olarak ele alınmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kautilya, Hindistan dış politikası, etik realizm, stratejik özerklik, Modi, Arthashastra

ABSTRACT

This paper explores the philosophical continuity of Indian foreign policy from Kautilya's *Arthaśāstra* to the era of Narendra Modi. It argues that India's external behavior cannot be fully explained through Western realist or liberal paradigms; instead, it is rooted in an indigenous tradition of "ethical realism" grounded in morality, wisdom, and balance. Kautilya's conception of power, knowledge, and timing as pillars of statecraft was reinterpreted by Gandhi and Nehru through moral idealism and non-alignment, and later transformed under Modi into a proactive, civilization-oriented vision of strategic autonomy in a multipolar world. This intellectual continuity underpins India's quest for moral authority and normative leadership within the global order. The study contends that Kautilya's ethical realism has evolved into a distinctive framework enabling India to act as both the voice and the strategic center of the Global South. Ultimately, India's foreign policy represents not a rupture but a rearticulation of a civilizational rationality that harmonizes power with legitimacy, interest with justice, and tradition with modernity.

Keywords: Kautilya, Indian foreign policy, ethical realism, strategic autonomy, Modi, Arthashastra

Kautilya'dan Modi'ye: Hint Devlet Aklının Sürekliliği ve Dönüşümü

GİRİŞ

Uluslararası ilişkiler kuramı büyük ölçüde Batı düşünce geleneğinin kavramsal çerçevesi içinde biçimlenmiştir. Güç, çıkar, egemenlik ve güvenlik gibi temel kavramlar, Avrupa merkezli tarihsel deneyimin soyutlamaları olarak doğmuş; sonrasında evrensel açıklama kategorileri olarak kabul edilmiştir. Ancak bu çerçeve, Batı dışı toplumların tarihsel birikimlerini, epistemik kaynaklarını ve siyasal deneyimlerini açıklamakta çoğu zaman yetersiz kalmaktadır. Hindistan örneği, bu açığın en belirgin görünümlerinden biridir. Zira Hindistan'ın dış politika anlayışı, klasik realizm ya da liberalizm gibi Batı merkezli teorik paradigmalarla tam olarak örtüşmemektedir; kökleri, binlerce yıllık bir düşünsel mirasa, özellikle de Kautilya'nın Arthashastra'sında şekillenen devlet felsefesine kadar uzanır (Kautilya, 2018).

Kautilya, MÖ 4. yüzyılda yazdığı Arthashastra'da yalnızca bir yönetim kılavuzu sunmamış, aynı zamanda devlet davranışının ahlaki ve stratejik doğasına ilişkin kalıcı ilkeler ortaya koymuştur. Kautilya'ya göre siyaset, yalnızca güç mücadelesi değildir; aynı zamanda bilgelik, denge ve zaman yönetimi sanatıdır (Shamasastry, 1951). Bu nedenle onun düşüncesi, güç/ahlak, çıkar/adalet ve iç/dış arasındaki dengeyi esas alan bir "etik realizm" anlayışı üretmiştir. Bu anlayış, Hint devlet aklının temel dayanağı hâline gelmiş; yüzyıllar boyunca değişen siyasi rejimlere ve ideolojik yönelimlere rağmen kalıcılığını korumuştur.

Bağımsızlık sonrası dönemde bu düşünsel miras, Gandhi ve Nehru gibi liderlerin ahlaki siyaset anlayışıyla yeniden yorumlanmıştır. Gandhi, şiddetsizliğe dayalı etik bir siyaset felsefesi geliştirirken (Mansingh, 1984); Nehru, bu ahlaki temeli uluslararası düzleme taşıyarak Bağlantısızlık politikasıyla kurumsallaştırmıştır (Benvenuti, 2024). Bu dönemde Hindistan, küresel güç dengeleri içinde tarafsız bir konumdan ziyade, moral bir dengeleyici rol üstlenmiştir. Bu tutum, yüzeyde idealist görünse de özünde derin bir stratejik bilinç barındırır. Nehru'nun aktif idealizm olarak adlandırdığı yaklaşım, Kautilya'nın "bilgelikle eylem" öğretisinin modern bir versiyonudur. Böylece Hindistan, Soğuk Savaş'ın iki kutbu arasında yalnızca denge arayan değil, aynı zamanda uluslararası düzenin normatif çerçevesini etkileyen bir aktöre dönüşmüştür.

Bu stratejik-moral süreklilik, 21. yüzyılda Modi'nin liderliğinde yeni bir biçim kazanmıştır. Modi döneminde Hindistan, ahlaki realizm geleneğini sürdürmekle birlikte, onu daha iddialı ve küresel ölçekte etkin bir stratejik vizyona dönüştürmüştür. Nehru'nun döneminde özerklik, bloklar arasında tarafsız kalmanın bir aracıydı (Benvenuti, 2024); Modi döneminde ise çok kutuplu bir dünyada merkezî bir güç olmanın ön koşuludur (Ali & Sidhu, 2022). Bu dönüşüm, Hindistan'ın uluslararası sistemdeki konumunu yeniden tanımlamıştır. Artık Hindistan yalnızca bir "denge aktörü" değil, aynı zamanda "düzen kurucu" bir medeniyet devleti olarak kendini sunmaktadır.

Bu çalışmanın temel amacı, Kautilya'dan Modi'ye uzanan tarihsel çizgide Hindistan dış politikasının arkasındaki felsefi ve stratejik sürekliliği analiz etmektir. Çalışma, Hindistan'ın dış politika davranışının rastlantısal değil, tutarlı bir düşünce geleneğinin ürünü olduğunu savunmaktadır. Bu düşünce geleneği, Batı realizminin mekanik güç anlayışından farklı olarak, gücü ahlaki meşruiyetle ilişkilendiren bir paradigmaya dayanır. Kautilya'nın Arthashastra'sı bu paradigmanın ilk biçimini oluştururken, Gandhi'nin moral siyaseti ve Nehru'nun bağlantısızlığı bu geleneği modern diplomatik dile taşımıştır. Modi döneminde ise bu düşünsel miras, küreselleşme çağının yeni güç dengeleriyle uyumlu hâle getirilmiştir.

Dolayısıyla çalışmanın temel sorunsalı şudur: Hindistan'ın dış politika davranışında felsefi süreklilik nasıl mümkün olmuştur ve bu süreklilik günümüz küresel düzeninde nasıl bir stratejik anlam kazanmaktadır? Bu soruya yanıt ararken, Hindistan dış politikasını yalnızca tarihsel olayların toplamı olarak değil, bir bilgi sistemi ve zihniyet biçimi olarak ele almak gerekir. Çünkü Hindistan örneğinde dış politika, yalnızca diplomatik eylemler bütünü değil, aynı zamanda bir "düşünme biçimi"dir. Bu düşünme biçimi, Kautilya'dan itibaren üç temel varsayım üzerine kuruludur. Birincisi, devletin varlığı ahlaki bir temele dayanmalıdır. Güç, yalnızca meşruiyetle birleştiğinde kalıcı olur. İkincisi, denge, siyasetin özüdür. Ne iç ne dış politikada mutlak dostluk veya düşmanlık yoktur; ilişkiler sürekli yeniden tanımlanır. Üçüncüsü, bilgi, iktidarın en üstün biçimidir. Stratejik akıl, kaba güçten üstündür. Bu üç ilke, Hindistan'ın dış politikasının hem tarihsel hem kuramsal eksenini oluşturur (Elik & Uslu, 2021).

Bu bağlamda makale, üç temel katkı sunmayı hedeflemektedir. İlk olarak, Hindistan dış politikasını Batı-merkezli kavramsal kategorilerin ötesine taşıyarak, yerli düşünsel kaynakları merkeze alan bir analiz önermektedir. Böylece uluslararası ilişkiler teorisine epistemolojik bir çoğulculuk kazandırmayı amaçlar. İkinci olarak, Kautilya'dan Modi'ye uzanan stratejik sürekliliği, moral ve realist boyutların iç içe geçtiği bir "ahlaki realizm" kavramı çerçevesinde açıklamaktadır. Üçüncü olarak ise, bu sürekliliğin günümüz küresel Güney siyaseti açısından ne anlama geldiğini tartışarak, Hindistan modelini alternatif bir küresel yönetişim paradigması olarak sunmaktadır.

KAVRAMSAL ARKA PLAN: KAUTİLYA'DAN MODERN REALİZME

Hindistan dış politikasının arkasındaki düşünsel süreklilik, yalnızca bağımsızlık sonrasının diplomatik tercihleriyle açıklanamaz. Bu sürekliliğin kökleri, antik çağın siyaset felsefesine kadar uzanır. Modern dönemde Batılı kuramcılar tarafından geliştirilen realizm, Kautilya'nın düşüncelerinde asırlar önce biçimsel olmayan bir şekilde ortaya konmuştur. Ancak bu realizm, Batı realizminden temelde farklıdır: Kautilya, güç siyasetini ahlaki bir düzen fikrinin içinde temellendirmiştir (Elik & Uslu, 2021).

Kautilya'nın devlet anlayışı, coğrafya ve çıkar temelinde şekillenen bir "krallar halkası" (rajamandala) kavramına dayanır. Her devlet, çevresindeki diğer güçlerle doğal bir rekabet ya da ittifak ilişkisindedir. Bu döngüsel yapı, daha sonra uluslararası ilişkiler literatüründe "denge" ve "güçler sistemi" olarak adlandırılacak düşüncelere oldukça yakındır (Shahi, 2019b). Ancak Kautilya'nın farkı, bu ilişkileri yalnızca çıkar ve güçle değil, aynı zamanda adalet (dharma) ve bilgelik (vidya) ilkeleriyle de açıklamasıdır. Bu nedenle onun düşüncesi, salt bir güç siyasetinden ziyade, bir etik realizm biçimidir.

Mallavarapu ve Dutta (2014), Kautilya'nın bu yönünü "normatif devlet aklı" olarak nitelendirir. Bu kavram, siyasetin yalnızca iktidar mücadelesi değil, aynı zamanda düzen üretme çabası olduğunu ima eder. Arthashastra, gücü bir amaç değil, düzenin ve adaletin aracı olarak görür. Bu, modern Batı realizminin temel kabullerine meydan okur; çünkü Batı realizmi, genellikle anarşik bir sistemde varoluş mücadelesi veren devletlerin ahlaki kaygılardan uzak hareket ettiklerini varsayar. Oysa Kautilya'ya göre güç, yalnızca meşru bir ahlaki çerçeve içinde anlam kazanabilir (Kautilya, 2018). Dolayısıyla Hindistan'ın modern dış politikası da tıpkı antik dönemdeki gibi çıkar, meşruiyet ve denge arasında bir sentez kurma çabasının ürünüdür.

Kautilya'nın düşünce sisteminin merkezinde üç temel güç türü vardır: prabhavashakti (askerî ve maddi güç), mantrashakti (bilgelik, stratejik akıl), ve utsahashakti (liderlik ve moral güç). Bu üçlü yapı, modern dönemde "kapsamlı ulusal güç" kavramına denk düşer (Shahi, 2019b). Ancak Kautilya'nın farkı, bu unsurları ahlaki bir hiyerarşi içinde sıralamasıdır. Ona göre bilgelik ve moral güç, maddi güçten üstündür; çünkü fiziksel güç yozlaşabilir, ama bilgeliğe dayalı güç kalıcıdır. Bu bakış açısı, Hindistan'ın çağdaş diplomasisinde de yansımalarını bulur: askeri

gücün ötesinde bilgi, stratejik sabır ve moral üstünlük unsurları, ülkenin dış politika kültürünün temel bileşenleri hâline gelmiştir.

Kautilya'nın devlet felsefesi ile modern realizm arasındaki karşılaştırma, bu farklılığı daha net gösterir. Hans Morgenthau, realizmin altı temel ilkesini sıralarken, devletlerin çıkarlarını "güç" biçiminde tanımlamış ve ahlaki kaygıların bu çıkarların önüne geçemeyeceğini savunmuştur (Shahi, 2019a). Kenneth Waltz ise uluslararası sistemin anarşik doğasının, devletleri kendilerini korumaya zorladığını belirtmiştir. Kautilya ise, bu iki bakışı sentezleyen ama aynı zamanda aşan bir konumda durur. O, insan doğasının rekabetçi yönünü kabul eder, ama bunu dizginleyecek ahlaki bir aklın varlığını da savunur (Elik & Uslu, 2021). Arthashastra'da, hükümdara "kısa vadeli kazanç uğruna adalet yolundan sapmaması" öğütlenir (Kautilya, 2018); çünkü böyle bir sapma, devletin içten çürümesine yol açar. Dolayısıyla Kautilya'nın realizmi, nihilist bir güç felsefesi değil, erdemli çıkar üzerine kurulu bir pragmatizmdir. Hindistan'ın dış politikasında bu anlayış, hem tarihsel hem çağdaş dönemde yankılanır. Nehru'nun "ahlaki uluslararası politika" söylemi, Gandhi'nin şiddetsizlik ilkesinin diplomatik bir versiyonu, ya da Modi'nin "yumuşak güç" ve "manevi liderlik" vurguları hepsi aynı ahlaki realizmin farklı dönemlerdeki tercümeleridir. Bu yönüyle Hindistan, realizmi kendi uygarlık kodlarıyla yeniden tanımlamış bir devlettir.

Horimoto (2017), bu durumu "medeniyetçi hafıza" kavramıyla açıklar. Ona göre Hindistan, uluslararası alanda davranışlarını şekillendirirken, yalnızca çıkar hesabı yapmaz; aynı zamanda tarihsel bilincinden beslenen bir "dünya tasavvuru"na göre hareket eder. Bu tasavvur, gücün sadece kazanılacak değil, korunacak ve adil biçimde kullanılacak bir emanet olduğu fikrine dayanır. Bu nedenle Hindistan, ne tamamen Batılı anlamda realisttir ne de soyut bir idealizmin temsilcisidir. O, güçle ahlak arasında bir denge siyaseti inşa etmiştir. Bu felsefi süreklilik, Hindistan'ın dış politik tercihlerinde açıkça görülebilir. Bağımsızlık sonrası dönemde Nehru'nun başını çektiği Bağlantısızlar Hareketi, tam anlamıyla Kautilya'nın mandala teorisinin modern bir yorumu olarak okunabilir. Bu teoriye göre bir devlet, çevresindeki ittifakları ve düşmanlıkları kendi güvenliği açısından yeniden biçimlendirmelidir; sabit ittifaklar değil, esnek ilişkiler esas alınmalıdır (Monnappa, 2025). Hindistan, Soğuk Savaş boyunca ne ABD'ye ne Sovyetler Birliği'ne tam olarak bağlanmadı; bunun yerine her iki tarafla da dengeli ilişkiler kurdu. Bu, klasik realist bir pragmatizmi değil, Kautilya'nın zamana ve bağlama göre değişen strateji anlayışını yansıtır. Bu anlayış, Mallavarapu (2025) vurguladığı gibi, Hindistan'ın "stratejik yeniden kalibrasyon" yeteneğinin temelidir. Hindistan, hiçbir dönemde tam bir blok siyasetine saplanmamış; uluslararası ortam değiştikçe kendi konumunu yeniden tanımlamıştır. Mallavarapu'ya göre bu esneklik, Kautilya'nın "zaman en güçlü faktördür" sözünün çağdaş bir karşılığıdır. Hindistan'ın QUAD, BRICS ve Şanghay İşbirliği Örgütü gibi birbirinden farklı platformlarda eşzamanlı olarak yer alması, bu çok katmanlı denge siyasetinin güncel ifadesidir.

Kautilya'nın etkisi yalnızca Nehru döneminde değil, sonraki liderlerde de açık biçimde görülür. Indira Gandhi'nin 1971 Bangladeş müdahalesi, Kautilya'nın öğrettiği sabır, gizlilik ve zamanlamanın modern bir örneğidir (Mansingh, 1984). Gandhi, uluslararası kamuoyuna barışçıl bir söylem sunarken, sahada son derece hesaplı bir güç kullanımı sergilemiştir. Modi dönemi ise bu felsefeyi küreselleşme çağının araçlarıyla yeniden üretmiştir. "Act East", "Neighborhood First" ve "Digital India" gibi politikalar, hem artha (çıkar) hem dharma (etik sorumluluk) ilkelerinin bir arada işletildiği stratejilerdir (Gulati, 2016). Bu, Hindistan'ın dış politikasının modern versiyonunun hâlâ Kautilyan temellere dayandığını göstermektedir.

Hindistan'ın uluslararası davranışlarında sıkça görülen "stratejik özerklik" ilkesi de bu felsefi kökene dayanır. Kautilya, dış desteğe aşırı bağımlılığın devleti zayıflatacağını, her zaman alternatif güç merkezleriyle temas kurulması gerektiğini vurgular. Bu anlayış, bağımsızlık sonrası Hindistan'ın ABD veya Rusya'ya tam anlamıyla yanaşmamasını açıklayan derin nedenlerden biridir. Stratejik özerklik, Hindistan için geçici bir tercih değil, uygarlık hafızasına

kazınmış bir içgüdüdür. Aynı biçimde, Hindistan'ın uluslararası alanda sürekli bir meşruiyet arayışında olması da bu geleneğin bir parçasıdır. Kautilya, adaletin gücü meşrulaştırdığını, gücün ise adaleti koruduğunu savunur. Bu döngüsel ilişki, modern Hindistan'ın dış politikasında da gözlemlenir. Ülke, askeri veya ekonomik hamlelerini çoğu zaman "ahlaki sorumluluk" söylemiyle çerçeveler. 1998'deki nükleer denemeler sonrası ilan edilen "önce vurmayız" (no first use) doktrini, bu ahlaki realizmin en belirgin örneklerinden biridir: caydırıcılık, saldırganlık değil, düzen koruma aracı olarak tanımlanmıştır (Chandler & Zainulbhai, 2013).

Bu çerçevede ortaya çıkan "stratejik dharma" kavramı, modern Hindistan dış politikasının normatif omurgasını oluşturur. Bu kavram, Kautilya'nın öğretisini çağdaş uluslararası ilişkiler teorisiyle buluşturur. Bu nedenle Hindistan, askeri bloklara katılmaktan veya doğrudan müdahalelerden kaçınırken, diplomatik platformlarda ve insani yardımlarda etkin bir varlık göstermeyi tercih eder. Bu yaklaşım, Horimoto (2017)'nun ifadesiyle, "ikna yoluyla hegemonya" biçiminde tanımlanabilir. Hindistan, küresel nüfuzunu zorlama veya tahakkümle değil, moral otoritesiyle pekiştirmeye çalışır. Bu, Kautilya'nın "haklı güç" anlayışının modern bir tezahürüdür (Elik & Uslu, 2021). Arthashastra'da istihbarat, bilgelik ve doğru bilgi, savaşın ve diplomasinin en üstün unsurları olarak gösterilir. Günümüzde Hindistan'ın dijital dönüşüm, uzay teknolojisi ve yapay zekâ gibi alanlarda stratejik yatırım yapması, bu "bilgi temelli güç" fikrinin güncel karşılığıdır.

Kautilya'nın mirası, yalnızca teorik değil, epistemik bir meydan okumadır da. Mallavarapu (2025), Arthashastra'nın Batı merkezli uluslararası ilişkiler teorilerine alternatif bir bilgi kaynağı sunduğunu vurgular. Batı realizmi, değişmeyen bir anarşi varsayımına dayanırken, Kautilya'nın yaklaşımı ilişkisel bir dinamizme sahiptir. Devletler arasındaki ittifaklar ve düşmanlıklar sabit değil, zamana, mekâna ve niyete göre dönüşebilir. Bu, modern inşacı yaklaşımlardan yüzyıllar önce formüle edilmiş bir "ilişkisel ontoloji"dir. Bu yönüyle Kautilya, yalnızca bir stratejist değil, aynı zamanda bir epistemologdur. Onun siyaset teorisi, bugün "küresel Güney"in bilgi üretiminde yeniden değer kazanmakta, Batı dışı düşünce geleneklerinin kuramsal eşdeğerliğini yeniden ortaya koymaktadır. Bu durum, Hindistan'ın yalnızca politik değil, entelektüel bağımsızlığının da göstergesidir. Çünkü Kautilya'dan bu yana Hindistan'ın siyasal aklı, gücü tanımlamanın yanında, onu anlamlandırma biçimini de kendine özgü bir dille kurmuştur.

Sonuç olarak, Kautilya'dan modern döneme uzanan düşünsel süreklilik, Hindistan dış politikasını açıklayan en kalıcı parametredir. Bu süreklilik, dört temel eksende belirginleşir: stratejik özerklik, etik meşruiyet, uyumlu pragmatizm ve bilgiye dayalı güç anlayışı. Bu eksenlerin tamamı, Kautilya'nın "denge" felsefesinden türemiştir. Denge, Hindistan için bir uzlaşma değil, varoluş ilkesidir. Ahlakla çıkar, gelenekle modernlik, güçle adalet arasındaki bu denge, Hint dış politikasının hem felsefi hem tarihsel kimliğini oluşturur.

Mallavarapu (2025)'nun ifadesiyle, Hindistan'ın dış politikası yalnızca bir strateji değil, "felsefi bir sürekliliğin icrasıdır." Bu nedenle, Kautilya'dan Modi'ye uzanan çizgi, bir değişim hikâyesinden çok, bir yeniden yorumlama hikâyesidir. Devletin araçları değişmiş, ama zihinsel yapısı değişmemiştir. Bugün Hindistan, küresel sistemin en karmaşık dengeleri içinde hâlâ aynı ilkeye sadık kalmaktadır: güç, ancak bilgelikle anlam kazanır; bilgelik ise ancak adaletle kalıcı olur.

DÖNÜŞÜM: MODİ DÖNEMİ STRATEJİK ÖZERKLİK

2014 yılı, Hindistan dış politikasında yalnızca bir hükümet değişikliğini değil, zihinsel bir yeniden yapılanmayı da temsil eder. Narendra Modi'nin iktidara gelişiyle birlikte Hindistan, geleneksel ahlaki realizm anlayışını sürdürürken, onu daha iddialı bir küresel vizyona dönüştürmüştür. Bu dönüşüm, süreklilik ve kopuşun aynı anda yaşandığı karmaşık bir süreçtir. Modi dönemi, Kautilya'dan Gandhi ve Nehru'ya uzanan stratejik ve moral mirası korurken, bu

mirası küresel güç rekabetinin yeni dinamiklerine uyarlamıştır. Dolayısıyla bu dönem, Hindistan dış politikasında bir "stratejik yeniden kalibrasyon" çağıdır (Aras, 2023).

Modi'nin dış politika anlayışının merkezinde yer alan kavram "stratejik özerklik", Nehru döneminden miras kalmıştır; ancak anlamı artık daha proaktif ve küresel ölçekte genişlemiştir. Nehru için stratejik özerklik, iki kutuplu sistemde bağımsız bir yol izlemekti; Modi içinse bu, çok kutuplu bir dünyada etkin bir merkez olma iddiasıdır. Hindistan artık sadece tarafsız kalmayı değil, uluslararası düzenin yönünü etkilemeyi hedeflemektedir. Bu değişim, Kautilya'nın mandala sisteminde "çevresini şekillendiren merkezî güç" tanımına benzer bir vizyonu yansıtır. Modi'nin dış politikası üç temel eksende yeniden biçimlenmiştir: güç temelli pragmatizm, medeniyet temelli kimlik inşası ve normatif liderlik arayışı (Mattoo, 2014). Bu üç eksen, aslında Kautilya'nın üçlü güç tanımının modern versiyonudur: prabhavashakti (maddi güç), mantrashakti (stratejik akıl) ve utsahashakti (liderlik enerjisi). Modi dönemi Hindistan'ı, bu üç unsuru aynı anda harekete geçirmeyi hedeflemiştir.

İlk olarak, güç temelli pragmatizm, Hindistan'ın klasik moral söylemini araçsal bir stratejiye dönüştürmüştür. Modi, ideolojik idealizmi terk etmeden, onu ulusal çıkar eksenine yerleştirmiştir. Örneğin 2016'daki "Surgical Strikes" veya 2019'daki Balakot operasyonu, Hindistan'ın artık pasif bir güvenlik paradigmasından aktif caydırıcılığa geçtiğini göstermiştir. Bu operasyonlar, savunmacı realizmden saldırgan realizme geçiş olarak değil, "proaktif savunma" doktrini olarak tanımlanabilir. Kautilya'nın ifadesiyle, "barış, ancak güçle korunur (Shamasastry, 1951)." Ancak Modi'nin gücü yalnızca askerî alanda değil, diplomatik, ekonomik ve sembolik alanlarda da inşa edilmiştir. Make in India, Digital India ve AatmaNirbhar Bharat (kendine yeterli Hindistan) politikaları, ekonomik bağımsızlığı stratejik özerkliğin temeli hâline getirmiştir. Bu politikalar, Kautilya'nın artha (ekonomik refah) kavramının modern devlet kapasitesiyle birleştiği bir yeni güç felsefesini temsil eder. Güç, yalnızca askeri değil, üretim, teknoloji ve inovasyon üzerinden yeniden tanımlanmıştır.

İkinci eksen olan medeniyet temelli kimlik inşası, Modi döneminin en özgün yönlerinden biridir. Modi, Hindistan'ı yalnızca modern bir ulus-devlet olarak değil, binlerce yıllık bir medeniyetin devamı olarak konumlandırmıştır. Bu "medeniyetçi dış politika" anlayışı, Kautilya'nın dharma-temelli düzen felsefesine doğrudan referans verir. Modi'nin sıklıkla kullandığı "Vishwaguru" (dünyaya rehber Hindistan) söylemi, bu felsefenin çağdaş bir yansımasıdır. Hindistan, küresel sistemin yalnızca bir aktörü değil, aynı zamanda etik ve kültürel bir referans noktası olma iddiasındadır. Bu bağlamda, Modi'nin dış politikası yalnızca realist bir güç stratejisi değil, aynı zamanda bir "medeniyet diplomasisi"dir (Ali & Sidhu, 2022). Uluslararası Yoga Günü'nün Birleşmiş Milletler nezdinde kabul ettirilmesi, Budist mirasın Güneydoğu Asya diplomasisinde kullanılması veya Hindu felsefesine ait kavramların yumuşak güç unsurları olarak işlenmesi, bu medeniyetçi stratejinin araçlarıdır. Ancak bu kültürel diplomasi, salt sembolik bir söylem değildir; ekonomik ve stratejik çıkarlarla doğrudan ilişkilidir. Örneğin "Act East Policy", sadece ticaret ve güvenlik işbirliği değil, aynı zamanda kültürel yakınlık ve tarihsel bağların yeniden inşası anlamına gelir.

Üçüncü eksen olan normatif liderlik arayışı, Hindistan'ın küresel sistemdeki yeni rol tanımını şekillendirmektedir. Modi yönetimi, Batı'nın liberal normatif üstünlüğüne karşı, "küresel Güney'in ahlaki sesi" olma iddiasını geliştirmiştir. Bu, Nehru'nun bağlantısızlığının çağdaş bir versiyonudur. Ancak artık "bağlantısız" değil, "çok yönlü bağlı ama bağımsız" bir Hindistan vardır. Bu yeni özerklik, hem BRICS hem QUAD gibi farklı bloklarla eşzamanlı işbirliği yürütme kapasitesiyle somutlaşmaktadır. BRICS+ platformu, Hindistan'ın çok kutuplu dünya vizyonunun kurumsal karşılığıdır. Bu yapı, Batı merkezli ekonomik düzenin alternatifi olarak değil, tamamlayıcısı olarak tasarlanmıştır. Modi, bu platformu "reform edilmiş çok taraflılık" (reformed multilateralism) kavramıyla çerçeveler (Banerjee, 2023). Bu kavram, küresel sistemde eşitlikçi temsil, adil kalkınma ve ortak güvenlik ilkelerini vurgular. Bu noktada Hindistan, hem

reformist hem statükocu bir pozisyonu aynı anda taşır: mevcut düzenin içinde kalır, ama onun normlarını dönüştürmeyi hedefler.

Buna paralel olarak QUAD (ABD, Japonya, Avustralya, Hindistan) gibi güvenlik forumlarına katılım, Hindistan'ın yeni dönemde "stratejik dengeleyici" rolünü göstermektedir. Bu katılım, Çin'in yükselişine karşı bir blok siyasetine dâhil olma anlamına gelmez; aksine, Kautilyan tarzda "kontrollü yakınlaşma" stratejisidir. Hindistan bu forumlarda ortak güvenlik hedeflerini desteklerken, aynı zamanda kendi bölgesel özerkliğini korur (Bagchi, 2020). 2020 Galwan Vadisi çatışması sonrasında bile, Hindistan Çin ile ekonomik kopuşa gitmemiş, aksine ikili ticaretini sürdürmüştür. Bu, mandala mantığının modern çağdaki karşılığıdır: düşmanla bile işbirliği yapılabilir, yeter ki güç dengesi korunabilsin. Bu stratejik davranış biçimi, Horimoto (2017)'nun "dinamik büyük güç niyeti" olarak adlandırdığı olguyu açıklar. Hindistan, sabit bir büyük güç değil; koşullara göre biçim değiştiren, ama kimliğini koruyan bir güçtür. Bu kimlik, ahlaki söylemle stratejik hesap arasında sürekli salınır. Modi'nin dış politikası, tam da bu esnekliğin ürünü olarak "normatif realizm" şeklinde tanımlanabilir.

Bu dönemde Hindistan, uluslararası sistemdeki "güç dengesi" kavramını yeniden yorumlamıştır. Kautilya'nın rajamandalasında denge, dışsal bir zorunluluk değil, içsel bir stratejik bilinçtir (Kautilya, 2018). Modi döneminde bu bilinç, ekonomik çeşitlendirme, savunma sanayii millileştirme ve diplomatik çok yönlülük biçiminde somutlaşmıştır. Rusya'dan enerji alırken ABD ile savunma anlaşmaları yapabilen, Çin'le rekabet ederken BRICS+ içinde aynı masaya oturabilen bir Hindistan profili ortaya çıkmıştır. Bu durum, klasik ittifak mantığının ötesinde, "bağımlılık içinde özerklik" stratejisini temsil eder. Modi'nin dış politika vizyonu aynı zamanda ideolojik bir dönüşüm sürecini de beraberinde getirmiştir. Hindutva düşüncesi, iç politikada bir kimlik söylemi olarak doğmuş olsa da, dış politikada "kültürel özgüven" formunda yansımıştır (Leidig, 2020). Bu, Batı karşıtı bir söylemden ziyade, Hint medeniyetinin tarihsel özgüvenini yeniden canlandırma çabasıdır. "Yeni Hindistan" (New India) kavramı, geçmişin mirasını modern teknolojik güçle birleştiren bir ulusal kimlik inşası anlamına gelir. Bu kimlik, tıpkı Kautilya'nın önerdiği gibi, hem geçmişin bilgelik mirasını hem geleceğin stratejik fırsatlarını bir arada taşır.

Monnappa (2025), bu süreci "stratejik yeniden kalibrasyon" olarak tanımlar. Hindistan, küresel siyasette sabit ideolojik pozisyonlar yerine, duruma göre değişebilen stratejik konumlar benimsemektedir. Örneğin Ukrayna Savaşı'nda Hindistan'ın tutumu, bu esnekliğin tipik örneğidir: Batı'nın yaptırımlarına katılmamış, ama Rusya'nın işgalini açıkça desteklememiştir. Bu ikili denge, hem çıkar hem meşruiyet dengesinin ürünüdür. Kautilya'nın "düşmanımın düşmanı, koşullara göre dostum olabilir" ilkesi, bu politik davranışta modern biçimini bulmuştur. Bu dönemde "Global South" söylemi, Hindistan diplomasisinin merkezine yerleşmiştir. Modi, Hindistan'ı "küresel Güney'in sesi" olarak tanımlayarak, Nehru'nun bağlantısızlık mirasını yeniden canlandırmıştır. Ancak bu kez Hindistan pasif bir temsilci değil, aktif bir sözcü rolündedir. G20 dönem başkanlığında kullanılan "One Earth, One Family, One Future" sloganı, bu ahlaki-liderlik iddiasını özetler. Bu söylem, Kautilya'nın lokasangraha yani "ortak iyilik" kavramının çağdaş bir versiyonudur. Ayrıca Modi döneminde Hindistan, normatif liderliğini yalnızca söylemle değil, kurumsal ve ekonomik girişimlerle de pekiştirmiştir. Uluslararası Güneş İttifakı (ISA), Kalkınma Ortaklıkları Platformu ve Güney Asya afet yardımı girişimleri, Hindistan'ın "ahlaki güç" konumunu kurumsallaştıran örneklerdir. Bu politikalar, Kautilya'nın artha ve dharma ilkelerini eşzamanlı işletir: çıkar, ancak düzen kurucu sorumlulukla anlam kazanır.

Hindistan'ın savunma politikası da bu dönemde köklü bir değişim geçirmiştir. "Make in India" savunma stratejisi, dışa bağımlılığı azaltmayı ve ulusal kapasiteyi güçlendirmeyi amaçlamaktadır (Aras, 2023). Kautilya'nın Arthashastra'da belirttiği "askeri bağımsızlık" ilkesiyle uyumlu olarak, Hindistan artık kendi savunma sanayisini geliştirmekte, aynı zamanda dost ülkelere silah

ihracatı yapmaktadır. Bu, ekonomik diplomasiyle güvenlik politikasının iç içe geçtiği bir yapıdır. Bütün bu gelişmeler, Hindistan'ın dış politikasında ahlaki realizmin dönüşümünü işaret eder. Nehru'nun moral idealizmi artık yerini moral pragmatizme bırakmıştır. Ancak bu, bir değer kaybı değil, değerlerin stratejik yeniden düzenlenmesidir. Modi döneminde "etik" artık dış politikada bir amaç değil, bir meşruiyet aracıdır. Bu durum, Kautilya'nın realizmine daha yakın bir konuma işaret eder: güç, meşru bir hedefe yöneldiğinde ahlaki kabul edilebilirlik kazanır.

Horimoto (2017)'nun ifadesiyle, Hindistan artık "büyük güç olmayı değil, anlamlı güç olmayı" hedeflemektedir. Bu, Batı'nın hegemonyacı güç anlayışından farklı bir paradigmadır. Hindistan'ın amacı, sistemin zirvesine çıkmak değil, sistemi daha adil hâle getirmektir. Ancak bu hedef, moral üstünlük kadar maddi kapasite de gerektirir. Modi'nin reformları, tam da bu dengeyi sağlamaya yöneliktir: ekonomik büyüme, savunma modernizasyonu ve küresel normatif etki bir arada inşa edilmiştir. Bu süreç, Kautilya'nın "zamanın ruhuna uygun strateji" ilkesinin modern bir uygulamasıdır. Hindistan, küresel sistemdeki güç merkezlerinin değiştiği bir dönemde, esnek bir dış politika mimarisi kurmuştur. Bu mimari, üç sac ayağına dayanır: çok taraflılıkta çeşitlilik, bölgesel güç dengesinde özerklik, ve normatif düzlemde meşruiyet. Bu üç unsur birlikte, "Yeni Delhi Konsensüsü" olarak tanımlanabilecek yeni bir dış politika modelini ortaya çıkarmıştır (Cinà vd., 2020). "Yeni Delhi Konsensüsü", Washington Konsensüsü'nün neoliberal reçetelerine karşı, etik realizm ve kültürel çoğulculuk temelli bir alternatif sunar. Bu model, kalkınma ve güvenlik arasında, ulusal egemenlik ile küresel sorumluluk arasında bir denge kurmayı amaçlar. Bu bağlamda Hindistan, yalnızca kendi çıkarlarını değil, aynı zamanda küresel Güney'in normatif beklentilerini de temsil etmeye çalışır. Böylece ülke, Kautilya'nın öğrettiği "gücü düzen üretmek için kullanma" anlayışını küresel ölçekte hayata geçirmiş olur.

Sonuç olarak, Modi dönemi Hindistan dış politikası, bir kopuştan çok, tarihsel bir yeniden yorumlama sürecidir. Kautilya'nın stratejik realizmi, Nehru'nun moral idealizmi ve Gandhi'nin etik bilinci, bu dönemde yeni bir bileşim hâline gelmiştir. Hindistan artık yalnızca bir denge aktörü değil, aynı zamanda bir anlam üreticisidir. Bu anlam, gücün etikle, çıkarın sorumlulukla, milliyetin evrensellikle dengelendiği bir diplomasi felsefesinde somutlaşır. Bu dönüşüm, Hindistan'ı küresel sistemde özgün bir konuma taşımıştır: Batı ile işbirliği yapabilen ama onun epistemik hegemonyasına direnebilen; Güney'in sesi olurken Kuzey'le diyalog kurabilen; realizmle idealizmi birleştiren bir uygarlık devleti olarak Hindistan, Kautilya'dan Modi'ye uzanan binlerce yıllık bir devlet aklının çağdaş temsilidir.

SONUÇ

Hindistan dış politikasının tarihsel seyri, yüzeydeki dönemsel farklılıklara rağmen, derin bir felsefi sürekliliğe dayanır. Kautilya'dan Gandhi'ye, Nehru'dan Modi'ye uzanan çizgi, bir devletin değişen uluslararası sistemlere rağmen aynı stratejik bilinçle hareket edebileceğini göstermektedir. Bu bilinç, gücü salt bir araç değil, düzen kurucu bir sorumluluk olarak gören, etikle çıkarı, gelenekle modernliği, ulusal hedefle evrensel değerleri uzlaştırmaya çalışan bir zihniyetin ürünüdür. Kautilya'nın Arthashastra'sında temellenen bu zihniyet, modern uluslararası ilişkiler teorilerinin ötesine geçen bir kavramsal derinliğe sahiptir. Kautilya, güç, bilgi ve zaman arasındaki ilişkiyi ahlaki bir çerçeve içinde ele alarak, Batı realizminin rasyonalist mekanikliğinden farklı bir "etik realizm" ortaya koymuştur. Bu yaklaşım, Hindistan'ın binlerce yıl sonra bile kendi dış politikasını bu felsefi temeller üzerinde kurabilmesini sağlamıştır. Gandhi ve Nehru bu mirası dönemin ruhuna uygun biçimde yeniden yorumlamış, Modi ise onu küreselleşme çağının stratejik gereksinimleriyle birleştirmiştir. Bu nedenle Hindistan dış politikası bir kopuşlar dizisi değil, süreklilik içinde dönüşen bir gelenektir.

Bu sürekliliğin en belirgin özelliği, Hindistan'ın stratejik özerklik anlayışıdır. Antik dönemde mandala teorisiyle biçimlenen bu anlayış, Soğuk Savaş yıllarında Bağlantısızlık politikası olarak yeniden doğmuş, 21. yüzyılda çok kutuplu diplomasiye dönüşmüştür. Hindistan, hiçbir dönemde

tek bir blok ya da ideolojiye bağımlı kalmamış; aksine uluslararası sistemin yapısal değişimlerini fırsata dönüştürerek kendi özerkliğini korumuştur. Bu stratejik davranış biçimi, Kautilya'nın "zamanın gücü" ilkesinin çağdaş yansımasıdır: koşullar değiştikçe stratejiler de değişir, ama ilke sabit kalır.

Bu bağlamda Hindistan dış politikası, realizm ve idealizm arasındaki klasik dikotomiyi aşan bir düşünsel modele sahiptir. Nehru döneminin ahlaki idealizmi ile Modi döneminin pragmatik realizmi arasında keskin bir karşıtlık yoktur; her ikisi de aynı entelektüel mirasın farklı tarihsel yorumlarıdır. Nehru, Kautilya'nın ahlaki denge fikrini uluslararası düzlemde "barış ve eşitlik" kavramlarıyla temsil ederken; Modi, aynı felsefeyi "adalet ve reform edilmiş çok taraflılık" söylemleriyle sürdürmektedir. Böylece Hindistan, hem moral hem stratejik bir güç olarak kendine özgü bir dış politika dili yaratmıştır.

Bu özgünlük, yalnızca tarihsel değil, aynı zamanda teorik bir öneme sahiptir. Batı-merkezli uluslararası ilişkiler literatürü, genellikle devlet davranışlarını anarşi, çıkar maksimizasyonu ve güç rekabeti gibi soyut kavramlarla açıklarken, Hindistan'ın yaklaşımı daha ilişkisel ve normatif bir temele dayanır. Kautilya'dan itibaren şekillenen bu ilişkisel ontoloji, uluslararası sistemi sabit bir yapı değil, dinamik bir etkileşim ağı olarak görür. Bu yaklaşım, çağdaş inşacı teorilerle paralellik taşımakla birlikte, onlardan çok daha eski bir bilgi geleneğine dayanır. Bu nedenle Hindistan'ın dış politika pratiği, yalnızca bir vaka değil, aynı zamanda küresel ilişkiler teorisi için alternatif bir epistemik kaynaktır.

Hindistan'ın dış politika geleneği, "küresel Güney" kavramını da dönüştürmüştür. Bağlantısızlar Hareketi döneminde Hindistan, Güney'in sözcüsüydü; Modi döneminde ise Güney'in stratejik merkezi olma hedefini taşımaktadır. Bu, temsil gücünden etki gücüne geçiş anlamına gelir. "Global South Voice" söylemi, yalnızca politik bir duruş değil, aynı zamanda entelektüel bir meydan okumadır: Batı'nın evrensellik iddiasına karşı, çoklu modernliklerin meşruiyetini savunan bir duruştur. Hindistan, böylece küresel düzenin yeniden tanımlanmasında yalnızca coğrafi değil, epistemolojik bir aktör hâline gelmiştir.

Hindistan modelinin ayırt edici yönü, güç kavramını etikle yeniden tanımlamasıdır. Batı realizmi için güç, çoğu zaman sıfır toplamlı bir kaynak olarak görülür; birinin kazancı diğerinin kaybıdır. Oysa Kautilya'dan itibaren Hint düşüncesinde güç, üretken ve dönüştürücü bir araçtır. Bu anlayış, Hindistan'ın kalkınma yardımları, barış gücü operasyonları ve çok taraflı diplomasi girişimlerinde açıkça görülür. Ülke, gücü tahakküm kurmak için değil, denge ve düzen inşa etmek için kullanır. Bu nedenle Hindistan dış politikası, "ahlaki güç" kavramını uluslararası ilişkilerde stratejik bir araç hâline getirmiştir. Bu modelin başarısı, Hindistan'ın uluslararası arenada çelişkili gibi görünen rolleri bir arada oynayabilmesinde yatar. Bir yandan BRICS+ içinde Güney'in kalkınma taleplerini savunurken, diğer yandan QUAD üyesi olarak Batı ile güvenlik işbirliği yürütmektedir. Aynı anda hem Çin ile rekabet edebilmekte hem de onunla ticaret yapabilmektedir. Bu esneklik, zayıf bir tutarsızlığın değil, köklü bir stratejik aklın ürünüdür. Çünkü Kautilya'nın öğrettiği gibi, "esneklik zayıflık değil, hayatta kalmanın sanatıdır." Hindistan bu sanatı ustalıkla icra etmektedir.

Modi dönemi, bu tarihsel geleneği çağın gereklerine uygun şekilde yeniden tanımlamıştır. "Yeni Delhi Konsensüsü" olarak adlandırılabilecek bu model, neoliberal küreselleşmenin tek boyutlu reçetelerine karşı, çok merkezli ve kültürel çeşitliliği esas alan bir alternatif sunar. Bu konsensüs, üç ilkeye dayanır: özerklik, ahlaki meşruiyet ve çok taraflı reformculuk. Hindistan bu ilkeler üzerinden hem ulusal çıkarını korur hem de küresel adalet fikrini savunur. Böylece ülke, "Güney'in vicdanı" olma iddiasını somut bir diplomasi diline dönüştürür.

Hindistan modelinin küresel Güney için önemi, yalnızca normatif değil, pratik düzeydedir. Nehru döneminde bağımsızlık mücadelesi veren uluslara ilham kaynağı olan Hindistan, bugün

kalkınma, iklim adaleti ve dijital dönüşüm gibi alanlarda model teşkil etmektedir. Hindistan'ın "dijital kamu altyapısı" (DPI), teknolojiyi kamu yararına kullanma konusundaki başarısıyla Afrika ve Asya'daki birçok ülke için örnek olmuştur. Bu, Kautilya'nın vidya (bilgi) ve artha (refah) arasındaki ilişkinin modern yorumudur: bilgi, ancak toplumsal fayda ürettiğinde anlamlıdır. Sonuç olarak, Hindistan dış politikasının özgünlüğü, "neye karşı olduğu"nda değil, "ne önerdiği"ndedir. Bu öneri, tek kutuplu tahakkümün yerine çok merkezli bir düzen, güç politikasının yerine etik denge, ve çıkarcı rekabetin yerine ortak sorumluluk anlayışını koyar. Bu bakımdan Hindistan, küresel Güney'in yalnızca siyasi değil, aynı zamanda entelektüel liderliğini de üstlenmektedir.

Kautilya'dan Modi'ye uzanan bu yolculuk, devlet aklının yalnızca rasyonel bir mekanizma değil, aynı zamanda bir medeniyet bilinci olduğunu kanıtlar. Hindistan'ın dış politikası, bu bilinci stratejiye dönüştürmenin sanatıdır. Dolayısıyla Hindistan, çağdaş uluslararası ilişkilerde "alternatif bir modernlik"in temsilcisidir: gücün meşruiyetle, ulusal çıkarın evrensel etikle, tarihin mirasının geleceğin vizyonuyla birleştiği bir model. Bu modelin kalıcılığı, Hindistan'ın kendi felsefi kaynaklarından beslenme cesaretinde yatar. Arthashastra'nın öğrettiği gibi, "bilgelik, gücü yönetmenin en üstün biçimidir." Günümüz Hindistan'ı, bu öğretiyi 21. yüzyılın karmaşık çok kutuplu sisteminde yeniden hayata geçirmiştir. Böylece Kautilya'nın stratejik aklı, Nehru'nun moral vizyonu ve Modi'nin küresel özgüveni birleşerek, yalnızca bir ülkenin değil, bir medeniyetin sürekliliğini temsil eden özgün bir dış politika paradigması doğurmuştur.

KAYNAKÇA

Ali, I., & Sidhu, J. S. (2022). India's Doctrinal Modifications: Counterforce Temptations in South Asia. *Journal of Asian and African Studies*, *57*(3), 424-445. https://doi.org/10.1177/00219096211019075

Aras, F. C. (2023). *Make in India Initiative for Sustainable Development: Unleashing Potential*. White Falcon Publishing.

Bagchi, I. (2020, Mayıs 13). Focus on Covid in Quad Plus meet. *The Times of India*. https://timesofindia.indiatimes.com/india/jaishankar-discusses-covid-19-with-counterparts-in-us-5-other-countries/articleshow/75702875.cms

Banerjee, R. (2023). BRICS Plus: India's Perspective on the Group's Expansion. *9DASHLINE*. https://www.9dashline.com/article/brics-plus-indias-perspective-on-the-groups-expansion

Benvenuti, A. (2024). *Nehru's Bandung: Non-Alignment and Regional Order in Indian Cold War Strategy*. Oxford University Press.

Chandler, C., & Zainulbhai, A. (2013). *Reimagining India: Unlocking the potential of Asia's next superpower*. Simon et Schuster.

Cinà, M. M., Hoffman, S. J., Burci, G. L., Campos, T. C. de, Chirwa, D., Dagron, S., Eccleston-Turner, M., Forman, L., Gostin, L. O., Habibi, R., Meier, B. M., Negri, S., Ooms, G., Sekalala, S., Taylor, A., & Yamin, A. E. (2020). The Stellenbosch Consensus on the International Legal Obligation to Collaborate and Assist in Addressing Pandemics: Clarifying Article 44 of the International Health Regulations. *International Organizations Law Review*, *19*(1), 158-187. https://doi.org/10.1163/15723747-2020024

Dutta, A., & Dabhade, M. S. (2014). Diplomatic Theory of Kautilya and Sun Tzu: Assessing Interpretations. *International Studies*, *51*(1-4), 162-179. https://doi.org/10.1177/0020881717721758

Elik, S., & Uslu, S. (2021). Kautilya'nın Dış Politika Kuramı Çerçevesinde Hindistan'ın Orta Asya İle İlişkileri, 1991-2019. *Bilig*, *98*, Article 98. https://doi.org/10.12995/bilig.9805

Gulati, S. (2016). *Modiplomacy and Diaspower: The discursive construction of modernity andnational identity in Narendra Modi's communication with the Indian diaspora* (s. 49) [Working Paper]. Media@LSE. https://www.lse.ac.uk/media-and-communications/assets/documents/research/msc-dissertations/2016/Dissertation-Saanya-Gulati.pdf

Horimoto, T. (2017). Explaining India's Foreign Policy: From Dream to Realization of Major Power. *International Relations of the Asia-Pacific*, *17*(3), 463-496. https://doi.org/10.1093/irap/lcx011

Kautilya. (2018). *Arthaşastra* (U. U. Bulsun, Çev.). Kırmızı Kedi.

Leidig, E. (2020). Hindutva as a variant of right-wing extremism. *Patterns of Prejudice*, *54*(3), 215-237. https://doi.org/10.1080/0031322X.2020.1759861

Mallavarapu, S. (2025). Theorizing Foreign Policy: An Invitation from India. *Studies in Indian Politics*, *13*(1), 41-47. https://doi.org/10.1177/23210230251328447

Mansingh, S. (1984). *India's search for power: Indira Gandhi's foreign policy, 1966-1982*. Sage Publications.

Mattoo, A. (2014). The Modi Foreign Policy Doctrine: India as a Smart Power. *The Conversation*. http://theconversation.com/the-modi-foreign-policy-doctrine-india-as-a-smart-power-27918

Monnappa, K. C. (2025). *Strategic Recalibration: India, China, and the US in an Era of Geoeconomic Friction*. https://doi.org/10.13140/RG.2.2.13853.42721

Shahi, D. (2019a). Kautilya Meets Buddha: Arthaśāstra Between the Realpolitik and Moralpolitik of Aśoka's Mauryan Empire. Içinde D. Shahi (Ed.), *Kautilya and Non-Western IR Theory* (ss. 57-93). Springer International Publishing. https://doi.org/10.1007/978-3-030-01728-6_3

Shahi, D. (2019b). Kautilya Reincarnated: Steering Arthaśāstra Toward an Eclectic Theory of International Relations. Içinde D. Shahi (Ed.), *Kautilya and Non-Western IR Theory* (ss. 95-126). Springer International Publishing. https://doi.org/10.1007/978-3-030-01728-6_4

Shamasastry, R. (1951). *Kautilya'S Arthasastra*. http://archive.org/details/in.gov.ignca.900